

Regionaal Plan Stadsregio Arnhem - Nijmegen (2005-2020)

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de
Strategische Milieubeoordeling (SMB)**

24 november 2005 / rapportnummer 1659-40

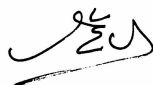
Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de
Strategische Milieubeoordeling (SMB) Regionaal Plan
Stadsregio Arnhem-Nijmegen (2005-2020)

Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de Strategische
Milieubeoordeling (SMB) bij het Regionaal Plan Stadsregio Arnhem – Nijmegen (2005 -
2020)

uitgebracht aan het College van Bestuur KAN door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep SMB
Regionaal Plan Stadsregio Arnhem-Nijmegen (2005-2020),

de secretaris



drs. M. van Eck

de voorzitter



drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 24 november 2005



commissie voor de milieueffectrapportage

College van Bestuur van het
Knooppunt Arnhem-Nijmegen
Postbus 6578
6503 GB Nijmegen

uw kenmerk
KAN2005.935/JB/HvO

uw brief
8 oktober 2005

ons kenmerk
1659-40/vE/jr

onderwerp
Advies over de reikwijdte en het detailniveau voor de SMB bij het Regionale Plan voor het KAN

doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
24 november 2005

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid om een advies uit te brengen over de inhoud van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor de strategische milieubeoordeling (SMB) bij het Regionaal Plan Stadsregio Arnhem-Nijmegen 2005-2020.

Met deze brief bied ik u het advies van de Commissie aan.

De Commissie reageert op de voorstellen uit de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau van september 2005 en op de locatieonderzoeken voor de A12 en de A15 zone. Deze stukken zijn haar met het Voorontwerp van het Regionale Plan toegestuurd. Het advies bevat ook enkele suggesties voor de verdere invulling van het milieuonderzoek dat in de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat aangegeven.

1. Compacte SMB

Het Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN) heeft met de "Startnota voor het nieuwe regionale Structuurplan" (maart 2004) een bijdrage geleverd bij het opstellen van het Streekplan Gelderland. Dit streekplan is onlangs vastgesteld. Ter onderbouwing van de milieu-relevante beslissingen in het streekplan is een SMB uitgevoerd. Ook nieuwe ontwikkelingen in het gebied van de Stadsregio Arnhem-Nijmegen zijn hierin aan de orde geweest.

De strategische beoordeling bij het Regionale Plan 2005-2020 voor het KAN beperkt zich nu tot het beleid dat de regio aanvullend op het streekplan vastlegt.

■ Dat betekent dat de SMB bij het Regionale Plan beperkt van omvang en reikwijdte kan zijn door zich in essentie op dat nieuwe en aanvullende beleid te richten. Uit diverse beleidstukken en onderzoeken blijkt dat het verkeer een belangrijk knelpunt is in de regio. Dat bepaalt ook in belangrijke mate de focus van de SMB, zoals hierna wordt toegelicht.

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

2. Selectie van onderwerpen voor de SMB

De selectie van onderwerpen waarop de SMB zich zal richten is in de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau duidelijk beschreven.

- De onderbouwing is helder en naar de mening van de Commissie inhoudelijk correct. Per onderwerp volgen hieronder enkele kanttekeningen en aanbevelingen.

2.1. Bedrijventerreinen A15 en A12

- De strategische keuze voor de locatie van de bedrijventerreinen langs de A12 en A15 moet in de SMB worden onderbouwd met milieu-informatie. Knelpunten op gebied van verkeer, lucht of natuur kunnen ertoe leiden dat bepaalde locaties afvallen of alleen met ingrijpende mitigerende maatregelen te realiseren zijn.

De locatiekeuzeonderzoeken voor bedrijventerreinen langs de A12 en de A15 zone bieden een goede basis voor het aanwijzen van de meest geschikte locaties. Op enkele punten mist de Commissie relevante informatie en adviseert zij de onderzoeken met de SMB aan te vullen.

- De aanleg van nieuwe bedrijventerreinen zal extra verkeer aantrekken, niet alleen op de ontsluitingen naar het rijkswegennet, maar ook op het rijkswegennet zelf. Dit is in de KAN-regio al zwaar belast. Geef voor de verschillende alternatieve bedrijventerreinlocaties aan tot welke extra verkeersaantrekkingskracht dat leidt en waar dat in (vergroting van de) knelpunten in de zin van congestie op het hoofdwegennet resulteert.
- Maak aannemelijk dat de aanleg van de bedrijventerreinen uitvoerbaar zal zijn, gegeven de vigerende regelgeving op het gebied van luchtkwaliteit.
- Onderbouw explicieter, onder meer met goed kaartmateriaal dat de externe werking van de bedrijventerreinen op beschermde natuurgebieden verwaarloosbaar zal zijn.
- Geef een toelichting op de omvang en begrenzing van de bedrijventerreinen, zoals die in het Regionale Plan zijn aangegeven, omdat deze afwijken van locatieonderzoeken. Het locatieonderzoek voor de A12 zone geeft een lagere ruimtebehoefte dan de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Dat kan ruimte bieden voor een combinatie van een grotere en een kleinere nieuwe locatie, bijvoorbeeld locatie A, die op diverse punten als het meest milieuvriendelijk naar voren komt.

Opvallend is overigens dat in het streekplan sprake is van 105 ha nieuw bedrijventerrein langs de A73, 80 ha langs de A15 en 135 ha langs de A12. Toch is het zoekgebied voor het bedrijventerrein langs de A73 niet opgenomen in de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Mede vanwege de wisselende getallen in de verschillende documenten is er aanleiding de behoefteramingen in de SMB goed te onderbouwen.

2.2. Zone voor perifere detailhandelsvestiging

De keuze om perifere detailhandelsvestigingen toe te staan in een zone nabij de grote nieuwe woonwijken, komt logisch over. De haalbaarheid wordt echter bepaald door de vraag welke extra verkeersbewegingen dat oproept en op welke tijden: is dat inpasbaar? Het Voorontwerp Regionaal Plan beschrijft de regionaal intern verbindende ruit. In Nijmegen bestaat deze uit de Waalbrug, de singels en de Graafseweg. De allure en mogelijkheden van dit deel van de ruit zijn anders dan die van de A12 – A50 – A73. Het plan zet in op beter benutten van bestaande infrastructuur. De mogelijke winst daarvan is belangrijk, maar zal zich beperken tot maximaal 10% extra capaciteitsopvang.

Naast de knelpunten in Nijmegen centrum is de A325 de grootste zorg. Uit de plannen voor de Waalsprong en de Tweede stadsbrug is duidelijk geworden dat de intensiteiten op de A325 ten noorden van de splitsing richting Waalbrug en tweede stadsbrug zodanig

zullen toenemen dat er dagelijks filevorming zal optreden. Het gemeentelijk beleid is erop gericht om de kop van de file juist ten noorden van het woongebied in de Waalsprong te houden.

Als op de A325, als onderdeel van de ruit, een redelijke doorstroming gewenst is, vraagt dat om aanvullende maatregelen: dit waarschijnlijk des te meer als er ook grootschalige detailhandelsvestigingen worden toegestaan. De druk op de A325 neemt verder toe. De gemeente Nijmegen onderzoekt welke oplossingen hiervoor moeten worden gevonden. Ook ligt er een concept-Verkeersstudie "A325 in beweging" van het Regionaal Overleg A325. De uitkomsten van deze onderzoeken moeten worden meegenomen in de SMB.

■ Het accent van de SMB voor dit onderwerp moet liggen op de vraag in welke mate de bezoekersstromen van grootschalige detailhandelsvestigingen de verkeersproblematiek beïnvloeden. Ook hier is de inpasbaarheid van het voornemen vanwege de luchtkwaliteitsnormen een aandachtspunt.

2.3. Beïnvloeding Vogel- en Habitatrictlijngebieden

■ De Commissie ondersteunt het voorstel uit de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau om een eerste stap te maken inzake een eventuele passende beoordeling voor activiteiten die worden gepland in de omgeving van de Speciale Beschermingszones.

Zij wijst erop dat een passende beoordeling pas nodig is, wanneer uit een voortoets blijkt dat het optreden van significante negatieve gevolgen voor de beschermde gebieden niet kan worden uitgesloten. Cumulatie met effecten van andere activiteiten in de omgeving moet daarbij ook beoordeeld worden.

De concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau signaleert echter terecht: Ook als daarover twijfel resteert, zal de passende beoordeling zelf toch pas in volledigheid kunnen worden uitgevoerd, wanneer er meer duidelijkheid is over de specifieke locatie, de omvang en inrichting van de voorgenomen activiteit. Dit soort gegevens zijn nu nog niet bekend en worden pas later bepaald in de (bestemmings)plannen die volgen.

Het belangrijkste voor nu is dat er meer inzicht wordt gegeven in de kans dat er significante gevolgen optreden in de beschermde gebieden door de externe werking van de nieuwe ontwikkelingen die in het Regionale Plan komen te staan. (Daarmee wordt bedoeld: de nieuwe ontwikkelingen waarvoor er in het Regionale Plan 'specifieke beleidsregels' zijn opgenomen.) Deze kans kan op basis van een gemotiveerd deskundigenoordeel worden vastgesteld aan de hand van:

- kaartmateriaal waarop de beschermde gebieden en de mogelijke invloeden daarop staan aangegeven;
- gegevens over de kenmerken, waaronder instandhoudingsdoelstellingen, van de beschermde gebieden. Per oktober 2005 is het concept Natura 2000-doelendocument gepubliceerd.

Tevens kan op basis daarvan zo nodig worden aangegeven welke mitigerende maatregelen bij de latere inrichting aan de orde kunnen zijn.

Zie bijlage 3 bij dit advies voor een verdere uitwerking van dit punt.

Op dit abstractieniveau is het volgens de Commissie mogelijk om vast te stellen hoe groot de kans is dat bepaalde nieuwe ontwikkelingen niet realiseerbaar zijn vanwege de natuurbeschermingsregelgeving. Indien die kans groot is, verdient het aanbeveling dat er een terugvaloptie is die in dat opzicht minder risicovol is.

Wanneer een gemeente bij het vaststellen van een bestemmingsplan voor een bedrijventerrein als gevolg van de beschermingsformules uit de natuurbescherming (locatie)alternatieven in beeld moet brengen, zullen die in de meeste gevallen immers buiten haar grondgebied vallen.

Het Voorontwerp Regionale Plan en de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau bevatten weinig informatie over de “Experimenten Aangepast bouwen Ruimte voor de Rivier”. Om een beeld te krijgen van de invloed van aangepast bouwen-experimenten op beschermde gebieden moet een verkenning worden gemaakt van mogelijke of voor de hand liggende invullingen.

3. Cumulatieve effecten van het totale plan

■ In de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau staat dat er een globaal overzicht wordt gegeven van de totale milieudruk die ontstaat door het Regionale Plan als geheel. De Commissie ondersteunt dit voornemen.

Zij realiseert zich echter dat dit niet eenvoudig is, omdat er zoveel uiteenlopende nieuwe initiatieven in verschillende stadia van planning en uitvoering opgeteld moeten worden bij de milieudruk van reeds bestaande activiteiten en de autonome ontwikkeling daarin. Zij adviseert daarom op bepaalde activiteiten en milieuaspecten het accent te leggen.

Dat zijn:

- de gunstige staat van instandhouding van de beschermde natuurgebieden en de invloed daarop van het plan (dat is immers toch al vereist in relatie tot het punt “Beïnvloeding Vogel- en Habitatrichtlijngebieden”). Welke problemen zijn er met die gunstige staat van instandhouding en in welke mate dragen de toekomstige ontwikkelingen hierin bij;
- de risico’s op overbelasting van het wegennet in relatie tot de keuzen die de regio heeft om hierin te sturen;
- de problematiek van de luchtkwaliteit en de mogelijkheden die de regio heeft om hiervoor oplossingen aan te dragen.

Deze accenten sluiten aan bij hetgeen hiervoor is aangegeven.

In het voorwoord van het Regionale Plan worden ambities aangegeven inzake de *kwali- teit in het landelijke gebied, de kleine dorpen en het rivierenlandschap met het water, de recreatie en de cultuurhistorie*. Dit zijn ambities met een duidelijke milieurelevantie. Van daaruit bezien ligt het voor de hand in de strategische milieubeoordeling ook een be- schouwing aan deze ambities te wijden: hoe worden die met het plan bereikt?

4. Toetsingskader

■ In het algemeen is de Commissie het eens met de keuze van de criteria voor het toetsingska- der die in de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau staan aangegeven.

Bij het abstractieniveau van het Regionale Plan past het om voornamelijk kwalitatieve beoordelingen te geven. Wel vraagt zij zich af of het mogelijk zal blijken om zonder bere- keningen bruikbare uitspraken over het aspect lucht te doen. Dat zal tijdens het opstel- len van de strategische milieubeoordeling blijken.

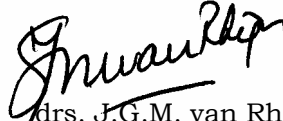
Bij de beoordeling zal een aantoonbaar negatief effect met een -- worden gewaardeerd en een mogelijk negatief effect met een -. Deze werkwijze zou ertoe kunnen leiden dat een bijzonder groot onzeker effect minder negatief scoort dan een heel klein zeker effect. Dat zal niet de bedoeling zijn. Het moet mogelijk zijn zowel *omvang* als *mate van waarschijnlijkheid van optreden* in een beoordelingsschaal te verwerken.

Tot slot

De Commissie is gaarne bereid op een later tijdstip een toetsingsadvies uit te brengen over de SMB. Het inschakelen van de Commissie is overigens verplicht, wanneer de SMB een passende beoordeling zal (moeten) bevatten; althans dat zal het geval zijn, wanneer de ontwerpwetgeving over strategische milieubeoordeling die op dit moment ter besluitvorming voorligt, (op dit punt ongewijzigd) wordt aangenomen.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan het tot stand komen van de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde Notitie Reikwijdte en Detailniveau krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,



drs. J.G.M. van Rhijn

Voorzitter van de werkgroep SMB voor het
Regionale Plan Stadsregio Arnhem-Nijmegen


BIJLAGEN

bij het Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de strategische milieubeoordeling (SMB) bij het Regionaal Plan Stadsregio Arnhem - Nijmegen (2005-2020)

(bijlagen 1 t/m 3)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 8 oktober 2005 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen


Commissie MER T.s.v. mw. Nicole van Buren Postbus 2045 3500 GH Utrecht		 Commissie voor de milieu evaluatie
Nijmegen, 8 oktober 2005		
zaaknr.	KAN2005.035/UBHVD	nummer
zaak	Verzoek om advies Notitie Reikwijdte en detailniveau SM Regionaal Plan Stadsregio Arnhem Nijmegen	datum: 16 5 9 - 1 1 / m 3 17 2
object	- Voorontwerp Regionaal Plan Stadsregio Arnhem Nijmegen - Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau	locatie: v. 2 / m. d. a.


Geadresseerde mevrouw Van Buren,

Bijgevoegd zijn het Voorontwerp Regionaal Plan Stadsregio Arnhem Nijmegen 2005-2020 en de Concept Notitie Reikwijdte en detailniveau. In het Regionaal Plan zijn geen concrete beleidsbeslissingen opgenomen. Wel zijn in deel C van dit plan essentiële beleidsuitspraken opgenomen die kaderstellend zijn voor de uitwerking van plannen door gemeenten. In de Notitie reikwijdte en Detailniveau is geanalyseerd voor welke essentiële beleidsuitspraken uit het Regionaal Plan vast en niet een strategische milieubeoordeling zal worden uitgevoerd. In de notitie is eveneens de aanpak van de milieubeoordeling toegelicht.

Wij verzoeken u advies te geven over de inhoud van de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Deze notitie is ook voor advies voorgelegd aan de wettelijke adviseurs.

Hoogachtend,
College van Bestuur KAN
de secretaris


de secretaris


de voorzitter
drs. J.J. Modder

Concept Arnhem-Nijmegen

• Stadsregio Arnhem-Nijmegen • Postbus 1000 • 3800 CA Amstelveen • Telefoon: 020 485 3000 • Fax: 020 485 3001 • E-mail: info@arnhem-nijmegen.nl • Website: www.arnhem-nijmegen.nl

BIJLAGE 2

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Bestuur Knooppunt Arnhem-Nijmegen (KAN)

Bevoegd gezag: College van Bestuur KAN

Besluit: vaststellen van een Regionaal Structuurplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: nvt:
Strategische milieubeoordeling (SMB)

Activiteit: vaststellen van beleidsregels voor het regionale ruimtelijke orderingsbeleid in aanvulling op het streekplanbeleid met name met betrekking tot water, cultuurhistorie, landschap, land- en tuinbouw, recreatie, mobiliteit, wonen, werken, detailhandel en milieu

Procedurele gegevens:

verzoek om advies: 8 oktober 2005

advies over reikwijdte en detailniveau: 24 november 2005

Bijzonderheden: In het Regionale Plan worden beleidsuitspraken gedaan voor diverse sectoren. Samen fungeren die beleidsuitspraken als kader voor beleidsontwikkeling en besluitvorming binnen het Knooppunt Arnhem-Nijmegen. Een aantal van deze beleidsuitspraken voldoet aan de criteria die gelden voor het opstellen van een Strategische milieubeoordeling. De Commissie ondersteunt de keuzen die zijn gemaakt in de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (september 2005) dienaangaande en geeft aanbevelingen voor de verdere invulling van de strategische milieubeoordeling. Een eindconceptadvies is het bevoegd gezag op 17 november toegestuurd.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W.H.A.M. Keijsers

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

dr. R. Slootweg

ing. G. van der Sterre M.Sc.

Secretaris van de werkgroep:

drs. M. van Eck

Bijlage 3: Natuurbescherming¹

1. SMB-plichtige activiteiten

Om na te gaan of bepaalde activiteiten wel of niet kunnen leiden tot significante gevolgen voor Speciale Beschermingszones is informatie nodig over de aard van de voorgenomen activiteiten en het karakter van het beschermde gebied dat onder mogelijke invloed van de voorgenomen activiteiten staat.

Gebiedskennis: Gebiedsgerichte wet- en regelgeving staat ter beschikking om aan te duiden waar al of niet restricties op nieuwe activiteiten bestaan. In het geval van VHR-gebieden is er kennis over de instandhoudingsdoelen van het gebied en de kwalificerende soorten en habitats op basis waarvan het gebied is aangewezen.

Kennis over de *voorgenomen activiteit* stelt een deskundige in staat om aan te geven wat de mogelijke fysieke of biologische gevolgen zijn van de activiteit en de reikwijdte hiervan. Als er sprake is van één of meer van de hieronder genoemde ingrepen, dan kan sprake zijn van mogelijk significante gevolgen voor beschermde natuur.

1. **Ruimtegebruik:** conversie van land en/of bestemmingswijziging;
2. **Emissies en immissies** (vast, vloeibaar, straling, warmte, geluid, licht):
De bedrijventerreinen in het regionale plan kunnen leiden tot een hogere licht- en geluidsbelasting en uitstoot van verontreinigende stoffen, ook vanwege verkeer. Dat is de reden voor een negatieve beoordeling van locatiealternatief B voor natuur in de locatiestudie van DHV.
3. **Versnippering/doorsnijding** van waardevolle gebieden (natuur, landschap) door lijnvormige infrastructuur (wegen, spoorlijnen, waterlopen, hoogspanningslijnen) of isolatie van natuurgebied (en de daarin aanwezige populaties van soorten) door wijziging van de bestemming van omringend gebied;
4. **Extractie van levende organismen:** (schelpen)visserij, bosbouw;
5. **Extractie van mineralen** (zoals zand en grind) **en** (grond)**water;**
6. Overige activiteiten die (indirect) leiden tot een **verstoring** van:
 - populaties van soorten;
 - ecosysteemstructuur (in ruimte en tijd, bijvoorbeeld ecologische verbindingen en migratie- / broedseizoenen);
 - processen van essentieel belang voor de instandhouding van biodiversiteit (sleutelprocessen zoals handhaving grondwaterpeil, getijdenwerking in Schelde estuarium, sediment balans in Waddenzee, etc.)

Voor de bedrijventerreinen gaat het naar verwachting vooral om punten 1 en 2 en mogelijk 6.

Bij punt 1 moet onder meer worden nagegaan of kwalificerende soorten uit de vogelrichtlijngebieden voor hun voedsel afhankelijk zijn van bijvoorbeeld weidegebieden elders. Zo is van de Kolgans (een kwalificerende soort voor alle vier vogelrichtlijn gebieden die zich in of nabij het KAN gebied bevinden) bekend dat deze foerageert buiten de VHR-gebieden.

Sowieso gaat het in het onderhavige geval vooral om de mogelijke 'externe werking'.

Bij SMB voor meer strategische plannen gaat het meestal om grotere gebieden met veelal een groot aantal beschermde soorten, waarvoor de gevolgen concreet in beeld moeten worden gebracht. Dat leidt tot veel en gedetailleerde

¹ De aanpak in deze bijlage is gebaseerd op de ontwerp richtlijnen voor de integratie van biologische diversiteit in strategische milieubeoordeling van de Conventie inzake Biologische Diversiteit (CBD). (<http://www.biodiv.org/programmes/cross-cutting/impact/guidelines.shtml>)

informatie, die zich slecht verhoudt tot het hogere abstractieniveau van het plan. Bovendien is nog niet bekend hoe de voorgenomen activiteiten precies worden uitgevoerd en welke mitigerende maatregelen worden opgenomen in het ontwerp.

Om de reikwijdte en het detailniveau van de SMB beheersbaar te houden kan worden gekozen voor aangeven van de effecten voor indicatorsoorten die representatief zijn voor een te verwachten impact. Op basis van expert judgement kan bijvoorbeeld worden aangegeven of er kwalificerende soorten in de Vogelrichtlijngebieden voorkomen die gevoelig zijn voor verstoring door licht of geluid van een bedrijventerrein en voor welke afstand dat geldt.

De combinatie van kennis over activiteit én gebied biedt de mogelijkheid om de verwachte gevolgen te projecteren op de gebieden waarvan de gevoeligheden ook bekend zijn.

Voor de bedrijventerreinen zijn activiteit en locatie al redelijk concreet en bestaan er dus goede mogelijkheden om uitspraken te doen over de noodzaak tot het doen van een passende beoordeling. Dit zou al veel duidelijkheid bieden bij de afweging van alternatieven. Dit zou bovendien een opening bieden om reeds in een vroeg stadium aan te geven waar welk type mitigerende maatregelen te overwegen zijn in de verdere planvorming.

Voor de perifere detailhandelsvestigingen is dat lastiger, omdat dat voornemen nog veel minder concreet is uitgewerkt.

2. Cumulatieve gevolgen van het totale plan

Cumulatieve gevolgen kunnen in kaart gebracht worden door activiteiten met vergelijkbare fysieke effecten op elkaar te projecteren.

Vanuit de optiek van externe werking, en redenerend vanuit de VHR-gebieden die gelegen zijn in of grenzen aan het KAN gebied, lijkt voor het regionale plan vooral de vermindering van de open ruimte van belang als cumulatief effect. Een veelheid aan activiteiten vermindert mogelijk het foerageergebied van kwalificerende soorten. Door deze effecten op te tellen moet het mogelijk zijn om een eerste inzicht te krijgen in de ernst hiervan.

Bij het in beeld brengen van cumulatie moet rekening gehouden worden met alle (grotere) nieuwe initiatieven in verschillende stadia van planning en uitvoering, alsmede de milieudruk van reeds bestaande activiteiten en de autonome ontwikkeling daarin. Dat is een omvangrijke opgave.

Het kan vereenvoudigend werken om de beschermde gebieden als startpunt te nemen:

- Hoe staat het met de gunstige staat van instandhouding, waar zijn reeds knelpunten aanwezig?
- Voor welke externe invloed is het gebied het meest kwetsbaar?

Vervolgens kan voor de ontwikkelingen die naar verwachting zullen plaatsvinden in de periode tot 2020, worden aangevinkt of deze van invloed zijn op het beschermde gebied. Gebruik hiervoor een eenvoudige kruistabel. Alleen het beeld dat uit de tabel spreekt, geeft al een inzicht waar de grootste problemen kunnen worden verwacht. De gebieden of ontwikkelingen waar de meeste kruisjes samenkomen, kunnen vervolgens aan een wat uitgebreidere beschouwing worden onderworpen.

**Advies over de reikwijdte en het detailniveau van de
Strategische Milieubeoordeling (SMB) Regionaal Plan
Stadsregio Arnhem - Nijmegen (2005-2020)**

De regio Knooppunt Arnhem-Nijmegen bereidt een nieuw Regionaal Structuurplan voor, waarin de hoofdlijnen van het ruimtelijke beleid voor de regio komen te staan. Ter onderbouwing van de besluitvorming over dit plan wordt een Strategische milieubeoordeling gedaan.

ISBN 90-421-1675-7